

Μνήμων

Τομ. 2, 1972

Τ Ο Μ Ο Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο Σ

ΜΝΗΜΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ Κ. ΠΡΟΜΠΟΝΑ : 'Η συγγένεια Μακεδονικής καὶ Μυκηναϊκής διαλέκτου • ΑΝΝΑΣ ΡΑΜΟΥ - ΧΑΨΙΑΔΗ : Οἱ 'Ικέται παρά τοις ἀρχαίοις Ἕλλησι • ΜΑΡΙΕΤΤΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ - ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ : 'Η πολιτική καὶ διπλωματική παρουσία τοῦ Κ. Ζωγράφου στὸν Ἀγῶνα (1821 - 1827) • ΟΔΓΑΣ ΠΑΛΑΓΓΙΑ : Δύο νεο - αττικά ἡμέτερα στὸ Ἐθνικὸ Μουσεῖο • ΕΛΕΝΗΣ ΓΑΡΔΙΚΑ : 'Η ἴδρυση τοῦ ἑλληνικοῦ προξενείου τῆς Μάλτας (1827) • ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ : Τὰ τσιφλίκια τοῦ Βελῆ πασᾶ υἱοῦ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ • ΑΝΝΑΣ ΡΑΜΟΥ - ΧΑΨΙΑΔΗ : Πολιτειακαὶ μεταβολαὶ τῶν Ροδίων ἀπὸ 404 - 351 π.Χ. • ΕΙΡΗΝΗΣ Ν. ΠΑΡΔΑΛΗ : Δύο Ναυτικά Ἡμερολόγια τοῦ Ἀγῶνος • ΧΡΗΣΤΟΥ Κ. ΛΟΥΚΟΥ : 'Η περιοδεία τοῦ Ἀνδρέα Μεταξᾶ στὴν Πελοπόννησο (1830) • ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΠΕΤΑΛΑ : Ἀξιωματοῦχοι στὴν αὐλὴ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ • ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΑΤΗΦΟΡΗ : Ἐνέργειες τοῦ Ἰωάννου Φιλήμονος γιὰ τὴν ἐκδόση φιλοκαποδιστριακῆς ἐφημερίδας. • ΙΩΑΝΝΟΥ Κ. ΠΡΟΜΠΟΝΑ : Τοπωνυμικαὶ διασαφίσεις.

Α Θ Η Ν Α Ι 1 9 7 2

ΔΥΟ ΝΑΥΤΙΚΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΠΑΡΔΑΛΗ ΕΙΡΗΝΗ

<https://doi.org/10.12681/mnimon.149>

Copyright © 1972

To cite this article:

ΠΑΡΔΑΛΗ, Ε. (1972). ΔΥΟ ΝΑΥΤΙΚΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ. *Μνήμων*, 2, 169-186.

doi:<https://doi.org/10.12681/mnimon.149>

ΔΥΟ ΝΑΥΤΙΚΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Ἀναδιφῶντες εἰς τὰ Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους ἔγγραφα ἔχοντα σχέσιν πρὸς τὸν κατὰ θάλασσαν ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον διεξῆγον κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν αἱ δύο ναυτικαὶ νῆσοι Ὑδρα καὶ Σπέτσαι, εὑρομεν δύο ἀποσπάσματα ἡμερολογίων, τὰ ὁποῖα ἐκίνησαν ἀμέσως τὸ ἐνδιαφέρον μας.

Τὰ ἡμερολόγια ταῦτα, τὰ ὁποῖα παραθέτομεν κατωτέρω εἰς τὴν ἀποσπασματικὴν τὴν μορφήν, ἀφοροῦν εἰς τὰς κινήσεις δύο ἑλληνικῶν πλοίων, τοῦ πρώτου μὲν καλουμένου «Ἀχιλλεὺς» μὲ κυβερνήτην τὸν Σπετσιώτην Ἀθανάσιον Πάνου, ἀνήκοντα προφανῶς εἰς τὴν γνωστὴν σπετσιωτικὴν οἰκογένειαν, τοῦ δευτέρου δὲ «Καλλιόπη» μὲ κυβερνήτην τὸν Ὑδραῖον καταδρομέα Δημήτριον Καραγκίκαν.

Ἀμφότερα τὰ σκάφη εἶχον ὡς σκοπὸν τὴν ἄσκησιν νηοψίας (βίζιτας) ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν περίπλουν τῶν συναντωμένων ἐμπορικῶν πλοίων διὰ νὰ ἐξακριβώσουν, ἐὰν ταῦτα ὑπὸ ξένην σημαίαν μετέφερον λαθραῖον ἐμπόρευμα προοριζόμενον διὰ τὸν ἐχθρόν.

Ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν ἡμερολογίων παρέχεται μία ἐνδεικτικὴ εἰκὼν τῆς δράσεως τῶν εὐρωπαϊκῶν καὶ ἑλληνικῶν σκαφῶν εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ τοῦ ρόλου, τὸν ὁποῖον διεδραμάτισαν τὰ χαρακτηριζόμενα ὡς καταδρομικὰ πλοῖα.

Τὰ καταδρομικὰ πλοῖα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προερχόμενα ἐκ τῶν δύο σπουδαιοτέρων νήσων, τῆς Ὑδρας καὶ τῶν Σπετσῶν, ἦσαν ἐφωδιασμένα μὲ ρύσια γράμματα, ἥτοι διπλώματα καταδρομῆς¹, τὰ ὁποῖα ἐλάμβανον παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. Τοιοῦτοτρόπως, ἡ Κυβέρνησις ἀφ' ἐνὸς ἐνίσχυε τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον διὰ τῆς κατακρατήσεως τοῦ ποσοῦ τῶν 15 ταλλήρων, τὸ ὁποῖον κατεβάλλετο ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἄδειαν καταδρομῆς καὶ τοῦ 25% δικαιώματος ἐπὶ τῶν λειῶν², ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡδραίωνε τὴν πολιτικὴν τῆς θέσιν ἔναντι τῶν ἀντιπάλων τῆς, ἔχουσα τὰς ναυτι-

1. Ἀρχεῖον τῆς Κοινοτήτος Ὑδρας, 1738 - 1832, δημοσιευόμενον ὑπὸ Ἀντ. Λιγνοῦ, τ. IB', ἐν Πειραιεῖ, 1930, σ. 344.

2. Δέσπ. Κατηφόρη, Ἡ δῖωξις τῆς πειρατείας καὶ τὸ Θαλάσσιον Δικαστήριον κατὰ τὴν πρώτην Καποδιστριακὴν περίοδον, Ἀθῆναι, 1970, σ. 7 (διατριβὴ ὑπὸ ἐκδόσιν).

κὰς δυνάμεις παρὰ τὸ πλευρόν της. Ἐπίσης διὰ τῶν ἀδειῶν καταδρομῆς ἐδίδετο ἡ δυνατότης εἰς ἀνέργους ναυτικούς νὰ ἐξέλθουν ἐκ τῆς οἰκονομικῆς των ἐνδεΐας καὶ νὰ ἐξεύρουν ἐν μέσον βιοπορισμοῦ τόσον δι' ἑαυτοὺς ὅσον καὶ διὰ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας των.

Οἱ Ἕλληνες καταδρομεῖς κύριον στόχον των εἶχον τὰ τουρκικὰ πλοῖα καὶ πληρώματα, προβαίνοντες εἰς ἀντίποινα τῶν ὅσων ὑφίστατο τὸ Γένος ὑπὸ τοῦ προαιωνίου ἐχθροῦ του. Ἐπομένως δὲν ἦτο μόνον ἡ ἐπιθυμία τοῦ κέρδους, ἀλλὰ καὶ λόγοι πατριωτικοί, οἱ ὅποιοι συνέτεινον εἰς τὴν ἀνάληψιν τῆς ἀποστολῆς των. Ὁ Γάλλος Jurien de la Gravière περιγράφει μὲ μελανὰ χρώματα τὴν δρᾶσιν σπετσιοτικῶν πολεμικῶν πλοίων εἰς τὴν Σάμον, τὰ ὅποια ἐφέροντο ὠμότατα εἰς τὰ συλλαμβανόμενα τουρκικὰ πλοῖα³. Ἐκεῖνα ὅμως τὰ σκάφη, τὰ ὅποια ἐπέσυρον κατ' ἐξοχὴν τὴν μῆνιν των, ἦσαν τὰ αὐστριακὰ, τῶν ὁποίων ἡ χώρα μὴ ἔχουσα ἀναγνωρίσει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐμπολέμου εἰς τὴν Ἑλλάδα λόγῳ τῶν φιλικῶν της διαθέσεων πρὸς τὴν Τουρκίαν, περιέφερον ἀλαζονικῶς τὴν σημαίαν των εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον καὶ δὴ εἰς τὸ Αἰγαῖον, διεξάγοντα ἐπισήμως μὲν τὸ διαμετακομιστικόν των ἐμπόριον, ἐνισχύοντα ὅμως συγχρόνως τὴν θέσιν τῶν Τούρκων εἰς περιόδους ἀποκλεισμοῦ διὰ τῆς μεταφορᾶς λαθραίου ἐμπορεύματος μὲ τὴν ἐπίδειξιν πλαστῶν ναυτιλιακῶν ἐγγράφων. Καὶ ἡναγκάσθη μὲν ἡ Διοίκησις τῇ προτροπῇ τοῦ Αὐστριακοῦ ναυάρχου νὰ ὑποδείξῃ εἰς τοὺς Ἕλληνας ναυτικούς νὰ ἀφήνουν ἀλώβητα τὰ αὐστριακὰ πλοῖα⁴, πλὴν ὅμως ἡ περιστολὴ τῆς δράσεώς των ὑπῆρξε προσωρινή.

Τὰ καταδρομικὰ πλοῖα προσέβαλλον κυρίως τὰ ἐμπορικὰ σκάφη, ἀποφεύγοντα ἐπιμελῶς πᾶσαν σύγκρουσιν πρὸς πολεμικά. Ἀρχικῶς αἱ προσβολαὶ των ἐγίνοντο κατὰ μεμονωμένων πλοίων, βραδύτερον ὅμως ἐπετίθεντο καὶ ὅταν ἐβλεπον αὐτὰ συνοδευόμενα ὑπὸ ἄλλων. Ἡ κατασχομένη λεία ὠνομάζετο «νόμιμος λεία» (*bona presa*) καὶ μετεφέρετο εἰς τὴν ἑδραν τῆς Διοικήσεως, ἐνθα ἐλάμβανε χώραν ἡ ἀνάλογος διανομὴ της. Τῷ 1825 συνεστήθη ἐν Ναυπλίῳ ἡ πενταμελής «Ἐπιτροπὴ Θαλασσίου Κριτηρίου», τῆς ὁποίας ἔργον ἦτο ἡ ἐν πνεύματι δικαιοσύνης ἐξέτασις περιπτώσεων συλλαμβανομένων πλοίων καὶ ἡ διαπίστωσις τῆς μὴ παραβιάσεως τῆς οὐδετερότητός των.

Παραλλήλως ὅμως πρὸς τὴν κατηγορίαν τῶν καταδρομέων ὑπῆρχε καὶ ἡ κατηγορία τῶν πειρατῶν, ἀνδρῶν ναυτικῶν ἐπίσης ἢ στρατιωτικῶν, στερουμένων κατὰ κανόνα ἐπισήμου διπλώματος καταδρομῆς, οἱ

3. Jurien de la Gravière, *La Station du Levant*, t. 1 - 2, Paris, 1876, ἑλλην. μετάφρασις Κωνστ. Ράδου, ἐν Ἀθήναις, 1894, σ. 72.

4. Ἀρχεῖον τῆς Κοινότητος Ὑδρας, 1738 - 1832, δημοσιευόμενον ὑπὸ Ἀντ. Λιγνοῦ, τ. Ι', ἐν Πειραιεῖ, 1928, σ. 539.

ὅποιοι ἀνήγαγον τὴν πειρατείαν εἰς κατ' ἐξοχὴν προσοδοφόρον ἐπιχείρησιν. Οὗτοι εἶχον τὰ ὀρμητήριά των εἰς τὴν Μάνην, τὰς Βορείους Σποράδας (Σκόπελον, Σκίαθον, Σκύρον), τὴν Γραμβοῦσαν, ὀχυρὰν νησίδα τῆς Κρήτης καὶ τὰς ἀγόνους νήσους τοῦ Νοτίου Αἰγαίου, πολλάκις δὲ ἐπεξέτεινον τὰς ἐπιχειρήσεις των μέχρι τῶν ἁκτῶν τῆς Θράκης καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἡ Μήλος, ἡ ὁποία ἀπετέλει καὶ ἔδραν Γάλλου Προξένου, ἦτο δὲ κέντρον εὐρωπαϊκοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου, ὑπέστη τὰ πάνδεια ἀπὸ αὐτοῦ, ὁ δὲ ναύαρχος Δεριγνύ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τοῦ Μαΐου τοῦ 1825 ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς Γαλλικῆς Ναυτικῆς Μοίρας (Station du Levant) εἰς τὸ Αἶγαῖον, κατέβαλε πᾶν μέσον διὰ τὴν ματαίωσιν τῶν πειρατικῶν βαιοπραγιῶν καὶ προσέφερε πᾶσαν δυνατὴν βοήθειαν εἰς τὰ κακοποιούμενα πληρώματα καὶ σκάφη, ὥς καὶ εἰς τοὺς πληθυσμοὺς ἄλλων νήσων, οἱ ὅποιοι ἦσαν ὡσαύτως θύματα τοῦ πειρατικοῦ μένους. Ἐχρειάσθη ὅμως νὰ κατέλθῃ ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ ἐκλείψῃ ὀριστικῶς ἡ κοινωνικὴ αὕτη πληγὴ⁵ καὶ ὁμοῦ μετὰ τῆς γαλήνης νὰ ἀνακτῇ τὸ ἔθνος τὴν ἐκτίμησιν τῶν Ξένων Δυνάμεων, τῶν ὁποίων ὁ φιλελληνισμὸς εἶχε βαρέως κλονισθῇ.

Εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν κατωτέρω ἡμερολογίων κατεβλήθη φροντίς, ὅπως ἀποκατασταθῇ ἡ στίξις καὶ ἡ ὀρθογραφία τοῦ κειμένου, διετηρήθησαν ὅμως τὰ τοπωνύμια ὥς καὶ ἄλλοι γλωσσικοὶ τύποι κατὰ τὴν φωνητικὴν τῆς ἐποχῆς.

5. Βλ. Ἰ. Λαζαροπούλου, Τὸ Πολεμικὸν Ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ ἀνεξαρτησίας μέχρι βασιλείας Ὁθωνος, ἔκδοσις «Ναυτικῆς Ἐπιθεωρήσεως», 1936, σ. 219 - 223. Jurien de la Gravière, La Station du Levant, t. 1 - 2, Paris, 1876, ἑλλην. μετάφρασις Κωνστ. Ράδου, ἐν Ἀθήναις, 1896, σ. 292, 299. Correspondance du Comte Capodistrias, éd. E.A. Bétant, t. 1-4, Genève, 1839, ἑλλην. μετάφρασις Μ. Σχινᾶ, τόμ. Α', Ἀθήνησιν, 1841, σ. 297, 325, 343, 347, 369-370, τόμ. Β', Ἀθήνησιν, 1841, σ. 3. Ἱ. Ἀρχεῖον τῆς Κοινοῦτητος Ὑδρας, 1738 - 1832, δημοσιευόμενον ὑπὸ Ἀντ. Λιγνοῦ, τόμ. ΙΔ', ἐν Πειραιεῖ, 1930, σ. 89-90. Ἀπ. Κ. Ἀλεξανδρῆ, Αἱ ναυτικαὶ ἐπιχειρήσεις τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος 1821-29, ἔκδοσις «Ν. Ἐπιθεωρήσεως», 1930, σ. 150 - 153. Τρυφ. Π. Κωνσταντινίδου, Καράβια, καπετάνιοι καὶ συντροφοναῦται, 1800-1830, ἔκδοσις Ἱστορικῆς Ὑπηρεσίας Β. Ν., Ἀθήναι, 1954, σ. 540 - 542.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α'.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΛΟΙΟΥ «ΑΧΙΛΛΕΥΣ»

(Γ.Α.Κ., Θαλάσ. Δικαστ., φάκ. 5, ἀρ. 78)

Τῇ 17 Μαρτίου 1826.

Τζιορνάλε ¹ τοῦ ἐλληνικοῦ πλοίου ὀνομαζομένου «Ἀχιλλεὺς» διοικουμένου παρὰ τοῦ καπετὰν Ἀθανάση Πάνου νὰ περιφέρεται εἰς τὸ κοῦρσο ² διὰ πολιορκίαν τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόρφου, τὸ ὅποιον ἐκπλέει ἀπὸ Σπέντζες ³. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῇ 17 τοῦ τρέχοντος, ἡ ὥρα δέκα τῆς ἡμέρας, ἐπεριφερόμεθα ἔξω τῆς Σπετσοπούλας με ἄνεμον πονέντες γαρμπή· εἴχαμεν πλώρην πουνέντε κάρτα ⁴ γαρμπή βαστώντας ὀλίγα πανία. Εἰς τὰς 4 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς ἐδέσαμεν ντριτζαρόλια ⁵ διὰ τὸν σφοδρὸν ἄνεμον. Ξημερωθέντες εἰς τὰς 18 τοῦ τρέχοντος ἔξω τῆς Καϋμένης ⁶ πρὸς ὄστρια ⁷ μίλια 8, ἡ ὥρα 2 τῆς ἡμέρας, αὐξήσαμεν πανία βαστώντας πλώρη σορόκο ⁸ κάρτα ὄστρια. Ἀρμενίζοντας 4 ὥρες, παίρνοντας τὸ καράβι μίλια 10 ἕως 11 τὴν ὥραν, εἶδον μακρόθεν ἓνα πλοῖον κατεβαίνοντας ἀπὸ πουνέντες γαρμπή ποδισμένον ⁹ καὶ ἐτραβοῦσεν διὰ τὴν Μῆλον. Ἐγὼ μὴν μπουρλιάροντας ¹⁰ τὰ πανία καὶ στέκοντας στραβέρσο ¹¹ ἡ ὥρα 4½ τῆς ἡμέρας, καὶ ὑψώνοντας τὴν σημαίαν τὴν ἐλληνικὴν, τὸν ἐκιαμάρησα ¹², καὶ αὐτὸς δὲ ὑψωσε τὴν σημαίαν τὴν αὐστριακὴν καὶ ἐπλησίασε κοντά μου. Τὸν ἐρώτησα πόθεν ἔρχεται καὶ με ἀπεκρίθη ὅτι ἦρχετο ἀπὸ Κύπρον καὶ ὑπάγει διὰ Τριέστι ¹³. Τὸν ἐρωτῶ τί πρᾶγμα ἔχει μέσα καὶ με ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ἔχει τίποτις. Ἐγὼ βλέποντας τὸ πλοῖον αὐτὸ φορτωμένο, ἐμπῆκα εἰς ὑποψίαν καὶ ἐπῆγα σότα βέντου ¹⁴ καὶ τὸν ἐξαναρωτῶ λέγοντάς του τί πρᾶγμα ἔχει μέσα, καὶ αὐτὸς ἐκ δευτέρου με ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ἔχει τίποτις εἰμὴ σαβούρα. Καὶ μὴν ἠμπορῶντας ἀπὸ τὸν σφοδρὸν ἄνεμον νὰ ρίξω τὴν βάρκα μου νὰ πάγω ἐπάνω νὰ κάμω τὴν πρέπουσαν βίζιταν ¹⁵, τοῦ εἶπα νὰ με ἀκολουθήσῃ νὰ πᾶμε εἰς τὴν Κίμηλο ¹⁶ διὰ νὰ τὸν βιζιτάρω. Καὶ με ἀπεκρίθη ὅτι θέλει με ἀκολουθήσῃ καὶ ἀμέσως ἐκινήσαμεν βάζοντας πλώρη γρέγο ¹⁷ κάρτα λεβάντε ¹⁸ ἀρμενίζοντας πρίμα, ἀφήνοντας τὸ ἰδικόν μας καράβι χωρὶς πανιά διὰ νὰ φθάσῃ τὸ αὐστριακὸν πλοῖον με τὸ νὰ ἔμεινεν πολλὰ ὀπίσω. Περιμένοντάς το νὰ ἐξακολουθήσῃ διὰ Κίμηλον μαζί μας καὶ πλησιάζοντας ἄντικρυ τῆς Μήλου ἡ ὥρα 6½ τῆς ἡμέρας, ἀντὶς νὰ τραβήξῃ μαζί μας διὰ τὴν Κίμηλον, ἐτραβοῦσε διὰ τὴν Μῆλον. Ἐμεῖς, βλέποντας τὸ

κίνημά του, τοῦ ὑψώσαμε τὴν σημαίαν μας μαϊνάροντας¹⁹ καὶ ἰσάροντας, κάμνοντάς του σενιάλα νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ καὶ αὐτὸς δὲν ἔδιδεν ἀκρόασιν, ἀλλὰ ἐτραβοῦσεν τὸν ἴδιον δρόμον τῆς Μήλου καὶ εἰς τὰς 7 ὥρας ὀρντζάραμεν²⁰ καὶ τοῦ ἐτραβήξαμεν ἓνα κανόνι. Καὶ τραβίζοντάς του τὸ κανόνι, ἀμέσως ἐπόδεσεν προυλιάροντας τὸν τρίγκο²¹ καὶ μπόμη²², ἀφήνοντάς το μὲ τὶς δύο γάμπιες.²³ Ἡμεῖς στέκοντας δίχως πανιὰ στραβέρσο περιμένοντάς το, μετὰ μισὴν ὥραν ἔφθασεν, τὸ ὁποῖον ὠνειδίσαμεν διὰ ποῖον λόγον νὰ μὴν σταθῇ εἰς τὸν λόγον του καὶ νὰ μᾶς ἐξακολουθήσῃ, καθὼς ἐμείναμεν σύμφωνοι. Καὶ οὕτως εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα ἐφθάσαμεν εἰς τὸ πόρτον²⁴ τῆς Κίμης. Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἔρριξα τὴν βάρκαν μου καὶ ἐπῆγα ἐπάνω εἰς τὸ καράβι ἐρωτώντας τὸν τί ἔχει φορτωμένα καὶ αὐτὸς μὲ λέγει ὅτι ἔχει διάφορες πραγματεῖες. Τὸν λέγω ἀπὸ ποίους εἶναι φορτωμένον καὶ μὲ ἀπεκρίθη ὅτι εἶναι ἀπὸ διαφόρους πραγματευτάδες φορτωμένον καθὼς τὸ ἔχει ραπόρτον²⁵. Τὸν ἀπεκρίθηκα: — «Πρόσεξε καλὰ νὰ μοῦ εἰπῇς ὅλην τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ μοῦ φερθῇς καθὼς σὲ ἐρώτησα εἰς τὴν ἀρχὴν τί ἔχεις φορτωμένα καὶ μὲ εἶπες, τίποτε εἰμὴ σαβούρα, καὶ τώρα εὐρίσκω τόσον πρᾶγμα φορτωμένον, καθὼς ὁποῦ σὲ εἶπα ἐν ταυτῷ νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς τὸν δρόμον τῆς Κίμης νὰ πᾶμεν διὰ νὰ σὲ βιζιτάρω καὶ εἰς τοῦτο ἐπαράκουσες ἀθετώντας τὰς ὑποσχέσεις σου καὶ ἐτραβοῦσες διὰ τὴν Μήλον ἀντὶς τῆς Κίμης προφασίζοντάς μου ὅτι δὲν ἤξευρες τὸ πόρτον τῆς Κίμης, ἐνῷ ἡμουν ἐγὼ ὁ ὁδηγός σου». Ὁ ὁποῖος μὲ ἀπεκρίθη: — «Ἀπεδῶ καὶ ὁμπρός, ἐὰν ἡθελῇς μὲ εὐρεῖ ψεύτη εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις ὅπου θέλεις μοῦ κάμεις, ὁμοίως καὶ εἰς τὸ ραπόρτον ὁποῦ θέλει σὲ δώσω, τότε βέβαια θέλει εἶναι ὑπεύθυνος καὶ τὸ ὅσον πρᾶγμα ἔχω μέσα, τότε θέλεις τὸ νομίζεις οἰκονομικόν²⁶». Ἐρωτᾷ(;) ²⁷ τὸ ραπόρτον: — «Πόθεν ἔρχεσαι;» — «Εἰς ἀπόκρισιν, ἔρχεται ἀπὸ Κύπρον». — «Τί ἔχεις μέσα φορτωμένα;» — «Διάφορες πραγματεῖες». — «Πῶς ὀνομάζεται τὸ καράβι σου;» — «Κένταυρο». — «Τὸ ὄνομα τοῦ καπετάνιου;» — «Καπετὰν Μᾶρκο Σκαλιάρην μὲ σημαίαν ἀουστριακὴν». — «Πόθεν ἐφόρτωσες;» — «Εἰς Σκάλα καὶ Λεμεσό». — «Ποῖος ὁ πραγματευτὴς τοῦ κάρικου;» ²⁸ — «Εἰς ἀπόκρισιν, 13 πραγματευταὶ ἀπὸ Σκάλαν καὶ 4 ἀπὸ Λεμεσό». — «Τί ἄνθρωποι;» — «Ἐγκλέζοι καὶ Ἀουστριακοὶ καὶ κάθε πραγματευτὴς ἔχει τὴν πόλιτζάν του» ²⁹. — «Πόθεν εἶναι ὅλα σου τὰ γράμματα; ³⁰ Νὰ μὲ τὰ φέρης ὁμοῦ καὶ τὶς πόλιτζες ντὲ κάρικου». Καὶ μὲ ἐπαράδωσε τὰ γράμματα, ὁμοῦ καὶ 17 πόλιτζες ντὲ κάρικου. — «Πόσες ἡμέρες ἐλείπεις ἀπὸ Κύπρον;» — «Εἰς ἀπόκρισιν, ἀπὸ Σκάλα 40 ἡμέρες καὶ ἀπὸ Λεμεσό 10». Τοῦ εἶπα «νὰ μὴν εἶναι τὸ πρᾶγμα τούρκικον, πρόσεξε καλὰ» καὶ μὲ εἶπεν ὅτι δὲν εἶναι τούρκικον, ἀλλὰ φράγκικον. — «Νὰ μὴν ἔχῃς γράμματα κρυμμένα ὅτι αὐριον θὰ σοῦ κάμω τὴν βίζιταν» καὶ μὲ εἶπε ὅτι δὲν ἔχει ἄλλα γράμματα. Τοῦ ἀπεκρίθη ὅτι «ἀπόψε θὰ ἀφήσω 7 ἀνθρώπους μου μέσα εἰς τὸ καράβι σου

καὶ αὐριον θὰ σοῦ κάμω τὴν βίζιταν». Καὶ τὸ πρωῒ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐπῆγα μέσα μὲ ἄλλους τρεῖς ἀνθρώπους μου καὶ ἀφοῦ τὸν καλημέρισα, τὸν ἐξαναρώτησα διὰ τὸ πρᾶγμα καὶ γράμματα καὶ μὲ ἀπεκρίθη τὰ ἴδια ὡς ἄνω. Ἄρχισα νὰ τοῦ κάμνω τὴν βίζιταν ἐβγάζοντας ὅλα τὰ πράγματα ἀπὸ μπαλαοῦρο³¹ καὶ ντζεπχανέ³². Μετὰ δύο ὥρας ἐσπάσαμε ἓνα σανίδι ἀπὸ τζεπχανέ καὶ εὔρομεν ἓναν πλῖκον³³ γράμματα ρωμέϊκα ἔχοντας ὀνόματα τουρκικὰ γραμμένα. Εὐρίσκοντας αὐτὸν τὸν πλῖκον εἶπα τοῦ καπετάνιου διὰ ποῖον λόγον νὰ τὰ κρύψη καὶ ἔμεινεν ἀναπολόγητος χωρὶς νᾶχη λόγον νὰ μὲ ἀποκριθῇ καὶ μὲ τὸ λόγο μὲ ἀποκρίνεται ὅτι φοβούμενος τοὺς Τούρκους τὰ ἔκρυψε. Τοῦ ἀπεκρίθηκα: — «Τί χρεία ἦταν νὰ τὰ κρύψης ἀπὸ Τούρκους, ἐνῶ ἔχουν τουρκικὰ ὀνόματα τὰ αὐτὰ γράμματα καὶ τέλος πάντων εἰς ὅσας ὑποσχέσεις μὲ ἔδωσες, καθὼς τὰ γαρλήνια³⁴ σκοινιά καὶ ροῦχα οὔζανο³⁵ καὶ γρούπους³⁶ δύο χωρὶς γράμματα καὶ τὸν ρατζεβετόρον³⁷, αὐτὰ ὅλα μὲ παρακινοῦν νὰ σὲ πάγω εἰς τὴν Διοίκησίν μας». Ὅθεν εἰς τὰς 6 ὥρας τῆς ἡμέρας, εἰς τὰς 19 τοῦ τρέχοντος, ἀναχωρήσαμεν ἀπὸ Κίμηλον καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὰς 21 εἰς Πόρτο Χέλι καὶ ἐκεῖ τὴν ἄλλην ἡμέραν, εἰς τὰς 22, τοῦ ἔκαμα καὶ δευτέραν βίζιταν ἐβγάζοντας μερικὰ βαρέλια κρασί, ἀνοίγοντας καὶ μίαν κασέλαν, εὐρίσκοντας τρία βεστιμένα ροῦχα οὔζο οὐγκαρέζικα ὀφετζιαλιτᾶς³⁸ καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν εἰς τὰς 23 ἐκινήσαμεν ἀπὸ Πόρτο Χέλι καὶ ἐφθάσαμεν ἐδῶ εἰς Ναύπλιον, εἰς τὰς 24. Ἐρευνῶντας τὰ γράμματα εὐρίσκομε μίαν ὁμολογίαν εἰς τὸν καπετάνιο, ἡ ὁποία φανερώνει...

Σ Χ Ο Λ Ι Α

1. Ἡμερολόγιον (ἐκ τοῦ ἰταλ. *giornale*).
2. Καταδρομή (ἐκ τοῦ λατιν. *cursus*).
3. Ἡ νῆσος Σπέτσαι.
4. Εἰς τὴν δημόδη ναυτικὴν γλῶσσαν, ἕκαστος τῶν 32 ἀνεμορράβδων, εἰς τοὺς ὁποίους ὑποδιαιρεῖται τὸ παλαιοῦ τύπου ἀνεμολόγιον. Πουνέντε κάρτα γαρμπή, δυτικός ἓνα (ρόμβον) πρὸς νοτιοδυτικόν.
5. Τὰ μικρὰ σχοινία διὰ τῶν ὁποίων δένονται αἱ σειραὶ τῶν ἱστιῶν (εἰς τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν *σειράδια*).
6. Ἄλλη ὀνομασία τῆς Παραπόλας, νήσου τοῦ Μυρτώου πελάγους, ὑπαγομένης εἰς τὴν κοινότητα Σπετσῶν τῆς ἐπαρχίας Ἑρμιονίδος.
7. Νότιος ἄνεμος.
8. Σορόκος, *σιρόκος*, νοτιοανατολικὸς ἄνεμος τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους.
9. *Ποδίζω*, ἀπομακρύνω τὴν πρῶραν ἀπὸ τῆς εὐθείας τοῦ ἀνέμου, πάω χυτά.
10. *Μπουρλιάρω* (ἰταλ. *imbrogliare*, ven. *imbrogliar*), συμπτύσσω τὰ ἱστία.
11. *Στραβέρσο*, *τραβέρσο*, ἡ θέσις, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ πλοῖον δέχεται τὸν ἄνεμον καὶ τὸ κύμα ἀπὸ τοῦ πλαγίου.

12. Φωνάζω (ἐκ τοῦ ἰταλ. chiamare).
13. Τεργέστην.
14. Σοττοβέντο, σταβέντο (ἐκ τοῦ ἰταλ. sottovento), ὑπηνέμως.
15. Νηοψία.
16. Κίμωλον.
17. Ὁ βορειοανατολικὸς ἄνεμος.
18. Ὁ ἀνατολικὸς ἄνεμος.
19. Ἀφίνω ἐλεύθερον τὸ σχοινίον.
20. Ὁ ρντζάρω, ὁ ρτσάρω σημαίνει προσάγω τὸ πλοῖον πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου.
21. Τὸ ἀκάτιον ἱστίον.
22. Ἀντὶ τοῦ μπούμα (τὸ ἱστίον ἐπίδρομος).
23. Γάμπια (δόλων), τὸ δεύτερον ὑπὲρ τὸ κατάστρωμα τετράγωνον ἱστίον.
24. Λιμένα (ἰταλ. porto).
25. Ἀναφορά.
26. Λαθραῖον ἐμπόρευμα.
27. Λέξις δυσανάγνωστος.
28. Κάρικο (ἰταλ. carico), τὸ μεταφερόμενον ἐμπόρευμα.
29. Πόλιτζα ἢ πόλιτζα ντὶ κάρικο (polizza di carico, connaissance), ἡ ἀπόδειξις τῶν φορτωθέντων ἐμπορευμάτων, φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πλοιάρχου.
30. Ἐγγραφα καθοριστικὰ τῆς προελεύσεως καὶ τοῦ προορισμοῦ τοῦ μεταφερομένου ἐμπορεύματος.
31. Εἰδικὴ ἀποθήκη τῶν πλοίων, εἰς τὴν ὁποίαν φυλάσσονται τὰ ἱστία.
32. Τουρκικὴ ὀνομασία τῆς λέξεως πυριτιδαποθήκη.
33. Ταχυδρομικὸς σάκκος.
34. Γαρλίνο, καρλίνο (γαλλ. grelin), ὀνομασία τοῦ διπλόκου σχοινίου πρὸς πόντισιν ἀγκυρῶν καὶ ρυμουλκίαν.
35. Ἡ λέξις αὕτη, ὡς καὶ ἡ κατωτέρω ἀναφερομένη οὔζο, πιθανὸν νὰ προέρχεται ἐκ τῆς ἰταλικῆς uso (χρήσις).
36. Δέμα χρημάτων στελλόμενον διὰ φορτωτικῆς (ἰταλ. gruppo).
37. Παραλήπτῃν.
38. Δι' ἐπισήμους περιστάσεις.

Β'.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ ΓΟΛΕΤΑΣ «ΚΑΛΛΙΟΠΗ»

(Γ.Α.Κ., Θαλάσ. Δικαστ., φάκ. 10, ἀρ. 43)

1827 Σεπτεμβρίου, α^η, ημέρα Πέμπτη, "Υδρα.

Ἀναχωρήσαμεν ¹ ἀπὸ Ὑδραν εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα τὸ ἑσπέρας, ὁ καιρὸς ἦτον γαλήνη καθόλην τὴν νύκτα.

Εἰς τὰς 2 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Παρασκευή, ἐξημερώθημεν [μεταξὺ Ζούρ-
βας ² καὶ Τζελεβίνες ³. Εἶδομεν προσέτι καὶ πολλὰ πλοιάρια σουταβέντου
καὶ σουβράνου, ὁ καιρὸς μαΐστράλι πλὴν ὀλίγος. Εἰς τὴ $1\frac{1}{2}$ ὥρα τῆς ἡμε-
ρὸς ὁ καιρὸς ἐβάλλθη εἰς περισσοτέραν ἐνέργειαν. Εἰς τὰς 2 καὶ $1\frac{1}{4}$ ἡ ὥρα
εἶδομεν σοβράνο ⁴ μίαν γολέταν. Εἰς τὰς 3 ὥρα ὁ καιρὸς ἔπαυσεν. Εἰς τὰς
3 καὶ $1\frac{1}{4}$ ἡμεθα σουταβέντου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου (San Giorgio) ⁵. Εἰς
τὰς 6 ἡ ὥρα ἐπήραμεν τὴν βόλταν πρὸς βορρᾶν, καθότι ὁ καιρὸς ἦτον
ἔμπροσθέν μας. Εἰς τὰς 8, πρὸς δυσμᾶς, ἔμπροσθέν μας ἐφάνη ἐν βρίκι ⁶
βασιλικόν, τὸ ὁποῖον ὠμίλησε μὲ ἐν ἐλληνικὸν βρίκι. Ταυτοχρόνως δὲ
εἰς τὸ μέρος τῆς Μήλου ⁷ εἶδομεν πέντε βασιλικά πολεμικά, τὰ ὁποῖα ἔ-
πλεον πρὸς τὸ μέρος πονέντε. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα εὕρισκόμεθα μεταξὺ Θερμιά
καὶ Σέρφο, ὁ καιρὸς ἦτον ὁ ἴδιος. Εἰς τὰς 2 τῆς νυκτὸς ὁ καιρὸς ἔπαυσεν.

Εἰς τὰς 3 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Σαββάτο, εὕρισκόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος,
σοταβέντο καὶ σοβράνο ἐφάνηκαν ἔτι πολλὰ πλοιάρια. Τὸ ἑσπέρας εὕρι-
σκόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Εἰς τὰς 2 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς συναπαντήθημεν
μὲ μίαν γολέταν, ἥτις ἦρχετο ἀπὸ Σύραν, πρὸς τούτοις μᾶς εἶπαν ὅτι ὁ Δε-
ρινῆς ⁸ ἐπῆγεν εἰς τὴν νῆσον Μῆλον. Εἰς τὰς 3 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς ὁ καιρὸς
ἦτον μαΐστρος ⁹ καὶ οὐριος. Εἰς τὰς 10 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς πρὸς τὰ ξημερώ-
ματα ἐρρίψαμεν ἄγκυραν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύρας. Εἰς τὰς 4 τοῦ αὐτοῦ,
ἡμέρα Κυριακή, ἡμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος.

Εἰς τὰς 5 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Δευτέρα, εἰς τὸ ἴδιον μέρος.

Εἰς τὰς 6 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τρίτη, εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς συγνε-
φώδης μὲ ἀστραπὲς καὶ βροντὲς καὶ μὲ βροχές.

Εἰς τὰς 7 τοῦ αὐτοῦ, ἡμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς ἦτον βροχερός.
Εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς ἡμερὸς, ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν μας, ἐβγήκαμεν
προσέτι καὶ εἰς τὰ πανιά, ὁ καιρὸς βορέας πλὴν ὀλίγος. Ταυτοχρόνως δὲ
ἐξῆλθον καὶ ἄλλα πλοιάρια. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα καὶ $1\frac{1}{4}$ ἐστάθημεν τραβέρσο
εἰς τὴν Τῆνον. Ἐστείλαμεν τὴν πᾶσα ¹⁰ ἔξω καὶ ἐπήραμεν τὴν Πανα-
γίαν ψάλλοντας ἕναν ἀγιασμόν, μετὰ δὲ τὸν ἀγιασμόν ἐρρίψαμεν καὶ ἐν
κανόνι. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα ὑψώσαμεν ὅλα μας τὰ πανιά, ὁ ἄνεμος οὐριος.

Ἐμπροσθέν μας πρὸς τὸ μέρος τῆς Νάξου ἐφάνη ἓν πολεμικὸν βασιλικόν. Προσέτι συναπαντήθημεν καὶ με δύο πλοῖα, τὸ ἓν εἶχεν σημαίαν ἰονικὴν ¹¹, τὸ δὲ ἄλλο εἶχεν αὐστριακὴν, τὰ ὅποια ἓν πολεμικὸν πλοῖον τὰ εἶχε κυριεύσει. Τὸ φορτίον των ἦτον σῦκα. Τὸ ἐσπέρας ἡμεθα πλησίον εἰς τὴν Πάρον, ὁ καιρὸς ἦτον ὁ ἴδιος. Τὰ μεσάνυκτα ἡμεθα μεταξὺ Νάξου καὶ Πάρο.

Εἰς τὰς 8 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Πέμπτη, εὕρισκόμεθα μεταξὺ Ἴο ὡς καὶ Ξηρονῆσι ¹², ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὰς 3 ἡ ὥρα ἐφάνηκαν δύο πλοῖα, τὸ μὲν ἓν ἦτον ἐλληνικόν, τὸ δὲ ἄλλον εὐρωπαϊκόν, τὸ ὅποιον ἐσυντροφεύετο ἀπὸ τὸ ἐλληνικόν. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα ἀπὸ μεσημβρίας τῆς Ἴο εἶδομεν ἔμπροσθέν μας δύο μίστικα ¹³ καὶ μίαν σκούναν ¹⁴ καὶ ἓν πλοῖον. Τὰ μὲν δύο μίστικα καὶ ἡ σκούνα ἦτον πειρατικά, <τὸ> δὲ πλοῖον ἦτο ἀπὸ τὴν νῆσον Σαντορίνην. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡμεῖς ἐκα<τα>λάβαμεν ὅτι εἶχαν πολιορκήσει τὸ σαντορινὸν πλοῖον, ἀμέσως τὰ ἐκανονίσσαμεν καὶ τὰ ἐβάλαμεν εἰς φυγὴν. Ταυτοχρόνως ἐξήρχετο ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Ἴο καὶ ἓν ἐλληνικὸν πλοῖον, σοβράνο μας δὲ καὶ ἓν μονόκροτον γαλλικόν, τὰ ὅποια ὅλην τὴν νύκτα ἐκυνηγοῦσαν τὰ πειρατικά. Ἡμεῖς δὲ ἐκυριεύσαμεν τὸ σαντορινὸν πλοῖον ἔχοντας σημαίαν ρουσικὴν, μέσα δὲ εἰς τὸ πλοῖον ἡύρομεν μόνον τὸν μάγερὰν του καὶ ἓν ἀπὸ τοὺς πειράτας, τοὺς δὲ ἄλλους συντρόφους ¹⁵, ἄλλους μὲν τοὺς εἶχαν βγάλει εἰς Σαντορίνην, ἄλλους δὲ εἰς τὴν νῆσον Ἴο, ὁμοῦ με τὸν ἀδελφὸν τοῦ καπετάνιου, τὸν δὲ καπετάνιον εἶχον μέσα οἱ πειράται, εἰς τὸ ὅποιον εἶχον ἀφήσει καὶ 25 σακκιά ἀμύγδαλον ὅπου τὸ εἶχεν πάρει ἀπὸ ἄλλον πλοῖον, διὰ τοῦτο ὡς λείαν τὸ ἐπήραμεν ἡμεῖς. Ἡμεῖς ὁμως ἐπήραμεν τὸ πλοῖον καὶ προσωμίσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἴο εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα τὸ ἐσπέρας.

Εἰς τὰς 9 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Παρασκευή, εὕρισκόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁμοῦ με τὸ ἐλευθερωθὲν πλοῖον. Εἰς τὰς 2 ἡ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἦλθεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ καπετάνιου ὀνόματι Ἰωάννης Χρυσολούρης εἰς τὸ πλοῖον μας, ζητῶντας τὸ πλοῖον του. Ἡμεῖς ὁμως τοῦ ἐζητήσαμεν τὸ ρεκούπερον ¹⁶ τοῦ караβίου καὶ ἀμέσως ἐπήγαμεν εἰς τὸν ἐκεῖσε Κόνσολα ¹⁷ Αὐστριακὸν κάμνοντας τὰ συμφωνητικὰ γράμματα με τὴν σφραγίδα τοῦ Κονσόλου, τὰ ὅποια γράφουν διὰ νὰ μᾶς δώσῃ ρεκούπερον 6.000 γρόσια, μίαν ἄγκυραν, μίαν γούμεναν, ¹⁸ μίαν ἀντένα καὶ δύο κανονάκια μικρὰ καὶ ἓν κανόνι μεγάλο, τὰ ὅποια μᾶς τὰ ἔδωκεν με ἐλευθέραν θέλησίν του. Τὰ μὲν γρόσια νὰ μᾶς τὰ πληρώσῃ εἰς τὴν νῆσον Σαντορίνην.

Εἰς τὰς 10 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Σάββατο, ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιὰ ὁμοῦ με τὸ ἐλευθερωθὲν πλοῖον διὰ νὰ τὸ διευθύνωμεν εἰς τὴν νῆσον Σαντορίνην, ὁ καιρὸς ὁμως ἦτον γαλήνη. Εἰς τὰς 2 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς ἦτον οὖριος. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα ἀράξαμεν εἰς τὰ νησίδια τῆς Σαντορίνης ὁμοῦ με τὸ ἐλευθερωθὲν πλοῖον.

Εἰς τὰς 11 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Κυριακή, εὐρισκόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα τὸ πρωῒ ἔστειλεν ὁ καπετάνιος μας τοὺς δύο γραμματεῖς του εἰς τὴν Σαντορίνην διὰ νὰ λάβουν ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν τοῦ καπετάνιου τὸ ρεκούπερον, πλὴν μὲ τὸ νὰ ἡκολούθησεν λογοτριβὲς δὲν μᾶς τὸ ἐπλήρωσαν. Πρὸς τούτοις τὴν ἴδιαν ἡμέραν ἐσήκωσεν ὁ ἡμέτερος καπετάνιος τὴν γολέταν μας εἰς τὰ πανιά. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα προσώρμισεν πάλιν εἰς τὸ ἴδιον μέρος.

Εἰς τὰς 12 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Δευτέρα, τὸ πρωῒ, ἔστειλεν ὁ καπετάνιος μας τὸν γραμματικὸν του διὰ νὰ λάβῃ τὸ ρεκούπερον. Ταυτοχρόνως δὲ ὁ καπετάνιος μας ἔβγαλεν εἰς τὰ πανιά τὴν γολέταν του καὶ τὸ πλοῖον, ἐπειδὴ δὲν ἠθελον νὰ μᾶς πληρώσῃ τὸ ρεκούπερον, καθὼς εἴχομεν συμφωνήσει. Τέλος πάντων, ἀφοῦ εἶδον ὅτι ἡμεῖς ἐπήραμεν τὸ πλοῖον ν' ἀναχωρήσωμεν, ἀπεφάσισαν νὰ φέρουν τὸ ρεκούπερον καθὼς καὶ τὸ ἔφερον. Τὸ σαντορινὸν πλοῖον τὸ ἀράξαμεν εἰς τὰ Φηρά, ἡμεῖς δὲ ἀναχωρήσαμεν.

Εἰς τὰς 13 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τρίτη, τὸ πρωῒ, ἤμεθα ἀναμεταξὺ Ἀμοργὸ καὶ Στουπαλιά ¹⁹, ὁ καιρὸς δυνατός. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα τῆς ἡμέρως ἐρρίξαμεν ἄγκυραν εἰς τὸν λιμένα τῆς Στουπαλιάς.

Εἰς τὰς 14 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τετράδη, ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς ἦτον ὁ ἴδιος δυνατός. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα τῆς ἡμέρως ἄραξεν εἰς τὸν ἴδιον λιμένα ἓν μίστικον.

Εἰς τὰς 15 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Πέμπτη, εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Εἰς τὰς δύο ἡ ὥρα προσώρμισεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος μία ἑλληνικὴ γολέτα σπετζιώτικη, εἰς τὰς τρεῖς ἓν πλοῖον ἑλληνικὸν ὕδραϊκον, τὸ ὁποῖον μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ ρωσικὸς στόλος ἔφθασεν εἰς Μῆλον.

Εἰς τὰς 16 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Παρασκευή, ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον καὶ μὲ τὴν ἑλληνικὴν γολέταν καὶ ὁ ἴδιος καιρὸς. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα τὸ ἑσπέρας ἡμε<θα> εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα τῆς νυκτός, ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιά ὁμοῦ μὲ τὸ ἑλληνικὸν πλοῖον.

Εἰς τὰς 17 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Σαββάτο, ἤμεθα πλησίον εἰς τὴν Κάλυμνον, σουταβέντου, εἴχομεν καὶ τὸ ἑλληνικὸν πλοῖον, ὁ ἴδιος καιρὸς. Εἰς τὴν 1½ ἡ ὥρα ἤμεθα σουταβέντου εἰς τὴν Κῶ. Καὶ κατὰ λάθος τὸ πρωῒ νομίζοντες ὅτι εἶναι ἡ Κάλυμνος, εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς ἡμέρως ἐφάνη σουταβέντου μία βρικογολέτα. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα ἐρρίψαμεν ἄγκυραν εἰς τὸ νησίον ὀνομαζόμενον Ὑαλί ἀπέναντι εἰς Νίσουρα ²⁰. Ταυτοχρόνως προσώρμισε καὶ μία βρικογολέτα σπετζιώτικη. Εἰς τὰς 11½ ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιά, μᾶς ἦλθεν καὶ ἡ φελούκα ²¹ ὅπου εἴχαμεν στείλει διὰ νὰ μᾶς προβλέψῃ τροφές.

Εἰς τὰς 18 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Κυριακή, τὸ πρωῒ, ὥρα 12, ἐφάνη ἔμπροσθέν μας ἓν κομβόγιον ²² συνοδευόμενον ἀπὸ ἓν μονόκροτον καὶ ἓν κουρβέτον, τὰ ὁποῖα ἦτον πλησίον εἰς τὴν Ρόδον. Ἡμεῖς ὅμως εὐρισκόμεθα

πλησίον εἰς τὴν Σύμην, ὁ καιρὸς γαλήνη. Ἡ γαμπάρα ²³ εἰς τὰς 3 ἡ ὥρα ἔρριπεν ἐν κανόνι, εἰς τὰς 7 ἐν ἑτερον, εἰς τὰς 7 ³/₄ μᾶς ἐφώναξεν καὶ ἐσοπράραμεν ²⁴ τὴν γάπιαν. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἐπῆρε πρῶτα τὸν καπετάνιον μας ὁ κουματάντες ²⁵ τῆς αὐστριακῆς μπαμπάρας ²⁶ καὶ τοῦ ἐξέτασε τὰ γράμματα τῆς Διοικήσεως, ἔπειτα ἐπῆρε τὸν γραμματικὸν καὶ τὸν ἐξέτασεν καὶ ἀφοῦ εὔρεν ὅλα τὰ γράμματα σύμφωνα με τοὺς λόγους μᾶς ἄφησεν. Εἰς τὰς 11 ἡ ὥρα εἶδομεν ἐν μίστικον πειρατικόν, εἰς τὸ ὁποῖον ἔρρίψαμεν τρία κανόνια πλησίον εἰς τὴν Σύμην, πρὸς ἀνατολάς. Εἰς τὰς 11 καὶ ¹/₄ ἔρρίψαμεν καὶ ἄλλον, εἰς τὰς 11 ¹/₂ ἔρρίψαμεν καὶ ἕτερον, ταυτοχρόνως καὶ ἄλλον. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα ἐπῆγεν ὁ καπετάνιος μας μετὴν σκαπαμβίαν ²⁷ εἰς τὸ μίστικον, πλὴν δὲν ἦτον πειρατικόν, ἀλλ' ἐμπορικόν. Τοῦ ἐπήραμε λοιπὸν μερικὸ πρᾶγμα, ὅσον τὴν ἀποζημίωσιν τῶν κανονίων ὅπου μᾶς ἔκαμε.

Εἰς τὰς 19 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Δευτέρα, τὸ πρωῒ, προσωρμίσσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύμης. Ἐστείλαμεν μερικοὺς ναύτας ἔξω διὰ [νὰ] μᾶς προβλέψουν μερικὸ κρασί καὶ ἄλλας τροφάς. Περὶ τοῦ ἀνωτέρου εἰρημένου μίστικου, ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Σύμης τὸν κηρύττουν διὰ κακοποιόν, ὥστε εἰς τὸ φαινόμενον ἐφαίνετο ἔμπορος, εἰς δὲ τὸ κρυπτὸν πειράτης· οὕτω πως μᾶς παράδωσαν οἱ κάτοικοι τῆς Σύμης. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιὰ ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Σύμης. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα τὸ ἐσπέρας ἤμεθα μεταξὺ Σύμης καὶ Ἀνατολῆς, ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὰς 4 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς ὁ καιρὸς γαρμπή. Εἰς τὰς 6 τῆς νυκτὸς ἐπήραμε τὴν βόλταν πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς, ὁ καιρὸς βορέας.

Εἰς 20 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τρίτη, τὸ πρωῒ, εἴχομεν τὴν πρῶραν μας πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς, ὁ ἄνεμος βορέας. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἐφάνη ἔμπροσθέν μας μία γολέτα σουταβέντου τῆς Σκαρπάθου ²⁸. Εἰς τὰς 7 ³/₄ ἔρρίψαμεν ἓνα τουφέκι εἰς τὴν φαινομένην γολέταν διὰ νὰ σταθῇ σόπρα. Ταυτοχρόνως ἔρρίψαμεν καὶ ἄλλον διὰ νὰ σταθῇ ὅπου νὰ τὴν ἐξετάσωμεν. Εἰς τὰς 8 ¹/₂ ἦλθεν ὁ καπετάνιος τῆς γολέτας ὀνόματι Κομνηνὸς Λεβαδίτης, ἡ πατρίς του Κασιώτης. Εἰς τὴν γολέταν ὅπου ἐξετάσαμεν εἶχεν ὁ καπετάνιος μίαν Ἑβραίησα μετὸν ἀδελφὸν της, τοὺς ὁποίους ἐπήραμεν εἰς τὴν γολέταν μας. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα ἀνεχώρησεν, ἡμεῖς δὲ ἐξακολουθοῦσαμεν τὸν δρόμον μας. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα ἤμεθα εἰς τὸν κάβον τῆς Σκαρπάθου. Εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς ἐπήρα<μεν> τὴν βόλταν μας πρὸς μεσημβρίας. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς προσωρμίσσαμεν εἰς τὴν Σκαρπάθον διὰ νὰ κάμνωμεν νερό, ὁ καιρὸς μαῖστρο τραμοντάνα ²⁹ καὶ δυνατός.

Εἰς τὰς 21 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τετράδη, ἤμε<θα> προσωρμισμένοι εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς ἦτον ὁ ἴδιος. Εἰς τὰς 12 τὸ ἐσπέρας ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ἐξαιτίας τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου. Καθόλην λοιπὸν τὴν νύκτα, ὁ ἄνεμος ὠλιγόστευε.

Εἰς τὰς 22 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Πέμπτη, τὸ πρωῒ, ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιά ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Σκαρπάθου, ὁ καιρὸς μαῖστρο τραμοντάνα, ὄχι τόσον δυνατός. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς πονέντες. Εἰς τὰς 9 ὁ καιρὸς βορέας καὶ ἔμπροσθέν μας. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα εἶχομεν τὴν βόλταν κατὰ τὸ μέρος τῆς Ρόδου, ὁ αὐτὸς καιρὸς. Εἰς τὰς 3 καὶ $\frac{1}{4}$ ἐπήραμε τὴν βόλταν πρὸς τὸ μέρος τῆς Σκαρπάθου. Εἰς τὰς 11 τῆς νυκτὸς ὁ καιρὸς ἐγύρισε νότος, ὡς πρὸς ἡμᾶς πρίμος.

Εἰς τὰς 23 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Παρασκευή, εὕρισκόμεθα εἰς τὸν κάβον τῆς Σπαρπάθου, ὅστις ἀφορᾷ πρὸς βορρᾶν, ὁ καιρὸς νότος καὶ πρίμος. Εἰς τὰς 6 ἡ ὥρα εἶδομεν μίαν γολέταν εἰς τὸν κάβον τῆς Σκαρπάθου τὸ ἀπὸ βορρᾶν ἀφορῶσα καὶ ἐν μίστικον πρὸς νότον, τὸ ὅποιον τὸ ἐβάλαμεν εἰς φυγὴν. Εἰς τὰς 8 ἐρρίψαμεν ἐν κανόνι, ταυτοχρόνως καὶ ἄλλο. Καὶ ἦρθεν ὁ καπετάνιος τοῦ μιστίκου, τὸν ὅποιον ἐξετάζοντες τὸν ἤυρομεν ὅτι ἦτον πειράτης, σύντροφος μὲ ἄλλους πειράτας ὁποῦ εἶχον πιάσει ἐν πλοῖον κιμωλιάτικον μὲ σημαίαν ρούσικην φορτωμένον κρασί καὶ σανίδια, τὰ ὅποια τὰ εἶχον διανέμει καὶ ἔτζι ἐπήραμε τὸ κρασί καὶ τὰ σανίδια εἰς τὴν γολέταν μας ἀπὸ τοὺς πειράτας. Καθόλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς σορόκος, πλὴν ὀλίγος.

Εἰς τὰς 24 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Σαββάτο, τὸ πρωῒ, ἐπήραμε τὴν βόλταν μας πρὸς τὸ μέρος τῆς Σκαρπάθου μὲ τὸ νὰ εἶδομεν μερικὰ μίστικα πειρατικά, ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς σορόκος. Εἶχομεν πρῶραν πρὸς τὸ μέρος τῆς Ρόδου. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Ὅλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς γαλήνη.

Εἰς τὰς 25 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Κυριακή, τὸ πρωῒ, ἐξημερώθημεν μεταξὺ Ρόδου καὶ Χάλκης, ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα προσωρμίσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Χάλκης διὰ νὰ κάμνωμεν νερό. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἐκάμαμεν νερό καὶ ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιά ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Χάλκης. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα τὸ ἐσπέρας ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς γαλήνη καὶ σχεδὸν ὅλην τὴν νύκτα.

Εἰς τὰς 26 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Δευτέρα, τὸ πρωῒ, εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα ἐξημερώθημεν μεταξὺ Ἀσίας, Χάλκης καὶ Τήλες³⁰, ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὰς 4 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς νότος. Εἶδομεν ἔμπροσθέν μας πρὸς βορρᾶν μίαν γολέταν μικράν. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα προσώρμισεν ἡ γολέτα εἰς τὸν λιμένα τῆς νήσου Δῆλες³¹. Ὦντας λοιπὸν πειρατικὸν γνωρίζοντάς τιν πολλὰ καλά, ἐρρίψαμεν δέκα κανόνια, μᾶς ἔρριψεν καὶ αὐτὴ ἕως τρία καὶ ψιλὰ ἄρματα³². Λοιπὸν δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ τὸ κυριεύσωμεν, ἀλλ' ἀναχωρήσαμεν, μᾶς ἐλαβώθη καὶ ἓνας ἄνθρωπος εἰς τὸ μάγουλον. Ἡμεῖς ὅμως ἐπήγαμεν νὰ τὴν ἐξετάσωμεν ὡς τακτικὸν πειρατικόν. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἦτον τακτικόν, ἀλλὰ λαθραῖον πειρατικόν. Εἰς τὰς 11 ἡ ὥρα ὠρμίσαμεν καὶ ἐκ δευτέρου ἐστείλαμεν τὲς δύο φελοῦκες ἔξω ὁμοῦ μὲ τὸν καπετάνιον μας, πλὴν ἀπετύχαμεν

ἐξαιτίας ὁποῦ ἦτον νύκτα. Πρὸς τούτοις μᾶς ἐφονεύθη καὶ ἓνας ναύτης, τὸ ὄνομα Δημήτριος Κοκοράκη. Καθόλην τὴν νύκτα εὕρισκόμεθα εἰς τὰ πανιὰ μεταξὺ Τήλες καὶ Νίσουρα, ὁ καιρὸς βορέας, πλὴν ὀλίγος.

Εἰς τὰς 27 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τρίτη, ἤμεθα μεταξὺ Τήλες καὶ Χάλκης, ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὰς 3 ἡ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἐπλησιάσαμεν πάλιν εἰς τὸν λιμένα καὶ ἡ πειρατικὴ γολέτα εἶχε προσορμίσει εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος πρὸς δυσμάς. Ἡμεῖς δὲ ἐστείλαμεν τὴν πᾶσαραν ἔξω καὶ ἐθάψαμεν τὸν ἄνθρωπον, ὁποῦ μᾶς ἐφονεύθη ἀπὸ τοὺς πειράτας. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς πονέντες. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα ἐφθάσαμεν πλησίον εἰς τὰ Νίσουρα πρὸς ἀνατολάς. Εἰς τὰς 9 $1\frac{1}{2}$ ἡ ὥρα ἐπλησιάσαμεν πλησίον εἰς τὴν Κῶ, ἔπειτα ἐπήραμε τὴν βόλτα μας πρὸς τὸ μέρος τὰ Νίσουρα. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα τὸ ἐσπέρας ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς βορέας καὶ ἐνάντιος. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς ἐνάντιος.

Εἰς τὰς 28 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τετάρτη, τὸ πρωῒ, ἐξημερώθημεν σουβράνου τῆς Ἀστουπαλίας, ὁ καιρὸς βορέας, πλὴν ὀλίγος καὶ ἐνάντιος. Εἰς τὰς 2 $1\frac{1}{2}$ ἡ ὥρα ὁ καιρὸς συγνεφώδης. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα ἐπλησιάσαμεν πλησίον εἰς τὴν Ἀστουπαλιάν. Ἐρρίψαμεν δύο κανόνια καὶ τρία ψιλὰ ἄρματα εἰς ἓνα μίστικον διὰ νὰ καθήσῃ νὰ τὴν ἐξετάσωμεν, ἐκείνη δὲ ἐξακολουθοῦσε τὸν δρόμον τῆς. Τέλος πάντων βλέποντας ὅτι δὲν ἤθελε νὰ σταθῇ, ἐστείλαμεν τὴν πᾶσαραν μὲ 7 ναύτας διὰ νὰ τὴν προφθάσῃ ἐξαιτίας ὁποῦ ὁ καιρὸς ἦτον γαλήνη. Προφθάσασα δὲ ἡ πᾶσαρα τὴν ἐξέτασε καὶ ἦτον ἐμπορικὴ καὶ ἔτζι τὴν ἀφήσαμεν. Εἰς τὰς 6 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς προσωρμίσαμεν εἰς τὴν Ἀστουπαλιά.

Εἰς 29 τοῦ αὐτοῦ, τὸ πρωῒ, ἡμέρα Πέμπτη, εὕρισκόμεθα προσωρμισμένοι εἰς τὴν Ἀστουπαλιά. Εἰς τὰς 2 ἡ ὥρα ἐβγάλαμεν τὸν πληγωμένον ἔξω καὶ τοῦ ἐβγαλεν ὁ ἱατρὸς τὴν σφαῖραν ἀπὸ τὴν πληγὴν. Εἰς τὰς 3 ἡ ὥρα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γολέταν μας ὁ πληγωμένος. Ταυτοχρόνως ἐσηκωθήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Ἀστουπαλιάς. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα εἶδομεν σοβράνο μας πλησίον εἰς τὴν Ἀστουπαλιά τρεῖς γολέτας. Εἶδομεν πρὸς τούτοις σουβράνο πολλὰ μακρὰν ἓν πλοῖον. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα ἐγνωρίσαμεν τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἦτον ἐλληνικόν, μᾶς ὕψωσεν τὴν σημαίαν του, ὁμοίως καὶ ἡμεῖς τὴν ἐδικήν μας, ὁ καιρὸς πονέντες. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα εὕρισκόμεθα πλησίον εἰς τὴν Κάλυμνον. Εἰς τὰς 6 τῆς νυκτὸς, ὁ καιρὸς βορέας καὶ ὡς πρὸς ἐμᾶς ἐνάντιος.

Εἰς τὰς 30 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Παρασκευή, τὸ πρωῒ, ἐξημερώθημεν σουταβέντου τῆς Πάτμου, ὁ ἄνεμος βορέας. Εἰς τὰς 7 καὶ $1\frac{1}{4}$ ἐμβήκαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Πάτμου, ὕψωσαμεν καὶ τὴν σημαίαν. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα προσωρμίσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Πάτμου. Εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος ἦτον ἀραμένη καὶ μία γολέτα γραμποσανή³³, τῆς ὁποίας ὁ διοικητὴς ἦτον Ὑδραῖος καὶ ὅλοι οἱ ναῦται.

1827 Ὀκτωμβρίου α΄η, ἡμέρα Σάββατο, τὸ πρωῒ, εὕρισκόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος καὶ ἐκάμαμεν ἀρχὴν νὰ παλαμίσωμεν³⁴. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα ἐτελειώσαμεν ἀπὸ τὸ παλάμισμα.

Εἰς τὰς 2 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Κυριακή, ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς σορόκος.

Εἰς τὰς 3 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Δευτέρα, εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς γαλήνη.

Εἰς τὰς 4 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Τρίτη, εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς ἡμερὸς ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιὰ ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Πάτμου, ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα εἶδομεν ἔμπροσθέν μας πρὸς ἀνατολὰς ἓν πλοῖον. Τὸ ἐσπέρας εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα ἤμεθα σουταβέντου τῆς Σάμου, ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὴν 1 1/2 ὥραν τῆς νυκτὸς ἠκούσαμεν ἓν κανόνι.

Εἰς τὰς 5 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Τετράδη, τὸ πρωῒ, ἐξημερώθημεν σοβράνου τῆς Σάμου, ὁ καιρὸς βορέας. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα εἴχομεν τὸν καιρὸν πονέντε μαῖστρον, ὅστις ὦν πολλὰ ἐνάντιος, μᾶς ἔκοψε τὰ μoustάκια³⁵ τῆς γουλέτας. Λοιπὸν ἐποδίσαμεν διὰ τὸ Βαθύ. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα ἐρρίψαμεν ἄγκυραν εἰς τὸ Βαθὺ τῆς Σάμου.

Εἰς τὰς 6 τοῦ ἰδίου ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος ἐξαιτίας ὅπου ἐδιορθώσαμεν τὰ κατάρτια τοῦ караβίου.

Εἰς τὰς 7 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Παρασκευή, ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος ὅπου ἐπωλήσαμεν τὰ σανίδια καὶ τὸ ἀμύγδαλον ὅπου εἴχομεν ἀρεὶ ἀπὸ τὰ γραμπουσιανὰ πειρατικά.

Εἰς τὰς 8 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Σαββάτο, τὸ πρωῒ, ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Εἰς τὰς 3 ἡ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ἀπὸ τὸ Βαθὺ τῆς Σάμου, ὁ καιρὸς βορέας. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα ἐξετάσαμεν μίαν σκούναν πλησίον εἰς τὴν Σάμον μὲ σημαίαν ἰονικὴν, τὸ ὅποιον ἤρχετο ἀπὸ τὴν Πάτμον. Εἰς τὰς 10 ἡ ὥρα ἐπήραμεν τὴν βόλτα μας ἀπὸ ἀνατολὰς πρὸς τὸ μέρος τῆς Σάμου. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα ἤμεθα πλησίον τῆς Σάμου, ὁ καιρὸς πονέντε μαῖστρος καὶ δυνατός.

Εἰς τὰς 9 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Κυριακή, τὸ πρωῒ, ἐξημερώθημεν ἀπέξω τοῦ Σουατζίκι³⁶, ὁ καιρὸς σοροκάλι. Εἰς τὴν 1 1/2 ἡ ὥρα εἶδομεν πλησίον τῆς Χίου ἓν πλοῖον. Εἶδομεν πρὸς τούτοις καὶ εἰς τὸ στενὸν τῆς Χίου καὶ ἄλλα πλοῖα. Τὸ δὲ πλοῖον ὅπου εἶδομεν εἰς τὴν 1 1/2 ἡ ὥρα εἶναι τρικάρτον. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα ἤμεθα μεταξὺ Χίο καὶ Τζεσμέ. Προσέτι συναπαντήσαμεν καὶ τρία πλοῖα ἐλληνικά, τὰ ὅποια ἐπολιόρκουν τὸ φρούριον τῆς Χίου, ἡμεῖς δὲ ἐξακολουθοῦσαμεν τὸν δρόμον μας. Εἰς τὰς 12 τὸ ἐσπέρας ἐξήλθομεν ἀπὸ τὸ στενὸν τῆς Χίου, ὁ καιρὸς νότος. Ἐμαζεύσαμεν τοὺς παπαφίγκους.

Εἰς τὰς 10 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Δευτέρα, ἐξημερώθημεν μεταξὺ Χίο καὶ Μυτιλήνης, ὁ καιρὸς γαλήνη καὶ ὀλίγον συγνεφώδης. Εἰς τὴν 1 1/2 ἡ ὥρα

ἐφάνη ἔμπροσθέν μας ἐν πλοῖον. Εἰς τὰς 2 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς νότος. Εἰς τὰς 4 ἡ ὥρα ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἦτον ἀπὸ τὰς Ἰονικὰς νήσους, ἦρχετο ἀπὸ Ρωσίαν, τὸ φορτίον του ἦτον σιτάρι καὶ ὀλίγο κριθάρι καὶ ὀλίγο βούτυρο. Ἐπήγαινε διὰ Ζάκυνθον. Ὁ καπετάνιος ὠνομάζετο Δημήτριος Δενδρινὸς Ζακύνθιος. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς ἐβάλθη εἰς περισσοτέραν ἐνέργειαν, ὁ οὐρανὸς συγνεφιασμένος, τὴν πρῶραν μας εἵχομεν πρὸς τὸ μέρος πονέντε μαῖστρο. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα ἐκατεβάσαμεν ὅλα τὰ πανιὰ καὶ ἀφήσαμεν μόνον τὴν μαῖστραν³⁷ καὶ τὸν τρίγκον μὲ δύο μοῦδες ντριτζαρόλια. Καθόλην τὴν νύκτα ὁ ἴδιος καιρὸς.

Εἰς τὰς 11 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Τρίτη, τὸ πρωῒ, ἐξημερώθημεν μεταξὺ Λήμνου καὶ Ἁγίου Ὁρος, ὁ καιρὸς νότος καὶ ὁ οὐρανὸς συγνεφιασμένος. Εἰς τὰς 3 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς μαῖστρο τραμοντάνα, ὁ οὐρανὸς ἄρχισε νὰ παστρευθῇ ἀπὸ σύγνεφα. Εἰς τὰς 8 $1\frac{1}{2}$ ἡ ὥρα προσωρμίσσαμεν εἰς τὴν Θάσον.

Εἰς τὰς 12 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τετράδη, ἤμεθα προσωρμισμένοι εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς γαλήνη.

Εἰς τὰς 13 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Πέμπτη, ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς βορέας καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα συγνεφιασμένη. Εἰς τὰς 7 $\frac{3}{4}$ ἡ ὥρα ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιὰ ἀπὸ τὴν Θάσον, ὁ καιρὸς γραιγοτραμοντάνα καὶ ὁ οὐρανὸς χωρὶς σύννεφα. Εἰς τὰς 6 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς ὁ καιρὸς σορόκος. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἦτον δυνατός, δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸν δρόμον, ἐγυρίσαμεν ὀπίσω. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα ὁ οὐρανὸς συννεφώδης καὶ βροχερός.

Εἰς τὰς 14 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Παρασκευή, προσωρμίσσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Θάσου ἐξαιτίας τοῦ χειμῶνος.

Εἰς τὰς 15 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Σάββατο, εὕρισκόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς βορέας.

Εἰς τὰς 16 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Κυριακή, τὸ πρωῒ, εὕρισκόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς νότος. Εἰς τὰς 2 ἡ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἐξήλθομεν ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Θάσου. Εἰς τὰς 12 τὸ ἑσπέρας ἤμεθα πλησίον εἰς τὸ Γενιτζέ³⁸. Εἰς τὴν 1 ὥραν τῆς νυκτὸς ἐπήραμε τὴν βόλταν μας εἰς τὸ πέλαγος. Καθόλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς σορόκος.

Εἰς τὰς 17 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Δευτέρα, τὸ πρωῒ, ἤμεθα πλησίον εἰς τὴν νήσον Σαμοθράκην. Εἰς τὰς 3 ἡ ὥρα ἐστείλαμεν τὴν βάρκαν μας διὰ νὰ κάμη νερό. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα μᾶς ἔρριπεν ἡ βόλτα εἰς τὴν Θάσον. Καθόλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς γαλήνη.

Εἰς τὰς 18 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Τρίτη, εὕρισκόμεθα μεταξὺ Σαμοθράκης, ὁ καιρὸς σορόκος. Εἰς τὰς 6 ἡ ὥρα ἐπλησιάσαμεν διὰ νὰ προσωρμίσωμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σαμοθράκης, ὁ καιρὸς δὲν μᾶς βοήθησεν. Διὰ τοῦτο ἐπήραμεν τὴν βόλτα μας ἀνοικτά. Καθόλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς ὄστρια σορόκο.

Εἰς τὰς 19 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Τετράδη, ἐξημερώθημεν πλησίον εἰς τὰ ἐρημονήσια Σκοπέλου καὶ Σκιάθου. Εἶδομεν προσέτι πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἓν πλοῖον. Εἰς τὰς 2 $\frac{1}{2}$ ἡ ὥρα τοῦ ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν μας, παρομοίως καὶ αὐτὸ μᾶς ὑψωσεν τὴν ἀγγλικὴν σημαίαν. Εἰς τὰς 3 $\frac{1}{4}$ ἡ ὥρα μᾶς ὑψωσεν τὴν γαλλικὴν σημαίαν, εἰς τὰς τρεῖς καὶ μισὸ ὀρτζάρισε αὐτὸς καὶ ἡμεῖς. Μᾶς ἔρριπεν καὶ ἓν κανόνι, τοῦ ὑψώσαμεν πάλιν τὴν σημαίαν καὶ αὐτὸ τὸ ἴδιον τὴν γαλλικὴν. Εἰς τὰς 4 ἡ ὥρα τὸ γαλλικὸν βρῖκι μᾶς ἐφώναξε καὶ ἐπήγαμε μὲ τὴν πάσαρὰ ὁ καπετάνιος καὶ ὁ γραμματικὸς καὶ μᾶς ἔκαμε τὴν ἐξέτασιν, ἔπειτα μᾶς ἔδωκε καὶ ἔγγραφον καὶ μᾶς ἄφησεν. Μᾶς ἔδωκεν καὶ ἓν ιδιόχειρον ἔγγραφον.

Εἰς 20 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Πέμπτη, τὸ πρωῒ, ἐξημερώθημεν πλησίον εἰς τὴν Σκόπελον, ὁ καιρὸς ὄστρια γαρμπή. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα προσωρμίσσαμεν εἰς τὴν Σκιάθον. Εὔρομεν ἐκεῖ καὶ πολλὰ πλοῖα ἑλληνικά.

Εἰς τὰς 21 τοῦ ἰδίου ἐξήλθομεν ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Σκιάθου, ὁ καιρὸς βορέας. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα ἐρρίψαμεν ἄγκυραν εἰς τὸν λιμένα τῆς νήσου Σκοπέλου. Εὔρομεν καὶ ἓν πλοῖον μυκονιάτικον μὲ σημαίαν ἀναπολιτάνικην³⁹. Τὸ φορτίον εἶναι τοῦγες βαρελίων, τὸ ὅποιον τὸ εἶχον πιάσει οἱ πειράται καὶ τοῦ ἐσκότωσαν δύο ναύτας.

Εἰς τὰς 22 τοῦ ἰδίου ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος μὲ τὸ νὰ ἐπωλήσαμεν δύο ζευγάρια κανονάκια ὅπου τὰ εἶχομεν πάρει ἀπὸ τοὺς πειράτας. Εἰς τὰς 10 ἡ ὥρα ἐφθασεν μία γολέτα ἑλληνική. Εἰς τὴν 1 $\frac{1}{2}$ ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς ἔγινε ἐκλειψις σελήνης.

Εἰς τὰς 23 τοῦ ἰδίου ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς γαρμπή. Τὸ πλοῖον ὅπου ἠύρομεν μὲ σημαίαν ἀναπολιτάνικην ἐσυμφωνήσαμεν μὲ τὸν καπετάνιον διὰ ἑκατὸν κολονάτα Νο 100 διὰ ρεκούπερον νὰ τὸ ἀσφαλίσωμεν ἕως εἰς Φῶκες. Λοιπὸν εἰς τὰς 6 τῆς νυκτὸς ἐξήλθομεν ἀπὸ τὴν Σκόπελον, ὁ καιρὸς πονέντες.

Εἰς τὰς 24 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Δευτέρα, τὸ πρωῒ, εὐ<ρι>σκόμεθα ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον εἰς τὴν νῆσον Σκυρον, ὁ καιρὸς πονέντες. Εἰς τὰς 6 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμερὸς ἐρρίψαμεν ἄγκυραν εἰς τὴν νῆσον Σκυρον ὁμοῦ μὲ τὸ εἰρημένον πλοῖον. Εἶδομεν προσέτι καὶ μίαν γολέταν ὅπου ἔβγαινε εἰς τὰ πανιὰ χωρὶς νὰ τὴν γνωρίσωμεν, ταυτοχρόνως ἔβγῃκε καὶ γολέτα σπετζιώτικη, τοῦ ὑψώσαμεν καὶ τὴν σημαίαν. Ἡ γολέτα εἶναι ἱμπριάλικη⁴⁰, μᾶς ἔβαλε καὶ τὴν σημαίαν. Ἡ αἰτία ὅπου ἀράξαμεν ἐδῶ ἦτον διὰ νὰ ἐξετάσωμεν τὰς δύο γολέτας. Τὸ πλοῖον ὅπου ἐσυμφωνήσαμε νὰ τὸ ὑπάγωμεν εἰς Φῶκες, τοῦ ἐξετάσα<μεν> τὰ γράμματα καὶ τὰ ἠύρομεν ἐσφαλμένα. Λοιπὸν ἀπεφασίσσαμεν νὰ τὸ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Διοίκησιν.

Εἰς τὰς 25 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Τρίτη, ἀναχωρήσαμεν ἀπὸ τὴν νῆσον Σκυρον, ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον διὰ τὴν Διοίκησιν, ὁ καιρὸς βορέας.

Εἰς τὰς 26 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Τετράδη, ἐξημερώθημεν μεταξύ Ζέας⁴¹

καὶ Μακρονῆσι ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον, ὁ καιρὸς μαῖστράλι ⁴². Εἰς τὰς 5 1/2 ἢ ὥρα εἶδομεν σουταβέντου τρία πλοιάρια. Καθόλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς πονέντε μαῖστρος.

Εἰς τὰς 27 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Πέμπτη, ἐξημερώθημεν ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον εἰς τὰς Κάβο Κολόνες ⁴³, ὁ καιρὸς πονέντε μαῖστρος. Ἐμπροσθέν μας ἐφαίνοντο καὶ μερικὰ πλοιάρια.

Εἰς τὰς 28 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Παρασκευή, ἐξημερώθημεν πλησίον εἰς Αἴγινα ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον, ὁ καιρὸς γαλήνη καὶ ὁ οὐρανὸς συννεφώδης.

Εἰς τὰς 29 τοῦ αὐτοῦ ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ὑδρας ὅπου ὀνομάζεται Μανδράκι, ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον ἐξαιτίας ὅπου ὁ καιρὸς ἦτον ἐνάντιος διὰ τὴν Διοίκησιν. Μάλιστα ὁ ἔμπορος τοῦ πράγματος μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ πλοῖον εἶναι πόνα πρέζα ⁴⁴.

Τέλος τοῦ ἡμερολογίου.

Σ Χ Ο Λ Ι Α

1. Κυβερνήτης τῆς γολέτας «Καλλιόπη» ἦτο ὁ Ὑδραῖος καταδρομεὺς Δημήτριος Καραγκίκας. Οὗτος ἦτο ἐπιφορτισμένος μὲ τὴν δίωξιν πειρατικῶν σκαφῶν ἀνὰ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου Πελάγους.

2. Ἀκρωτήριο καὶ ἀνατολικὴ ἄκρα ἀπέχον 35 μίλια πρὸς νότον τοῦ στομίου τοῦ προλιμένου τοῦ Πειραιῶς.

3. Τ ζ ε λ ε β ί ν ε ς ἢ Τ σ ε λ ε β ί ν ι α. Πρόκειται περὶ δύο ἐρήμων νησίδων τοῦ Μυρτώου πελάγους, πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Σκυλλαίου τῆς Ἀργολίδος.

4. Προσηγέμως.

5. Ἀ γ ι ο ς Γ ε ω ρ γ ι ο ς (Σάν Τζώρτζης), ἀλλέως Βέ λ β ι ν α. Νησίς τῆς Ἀττικῆς εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον ἀπέχουσα 11 μίλια τοῦ ἀκρωτηρίου Σουνίου. Ἀποτελεῖ ἰδιοκτησίαν τῶν Ὑδραίων.

6. Β ρ ί κ ι, β ρ ί κ ι ο ν (ἀγγλ. brig, γαλλ. brick). Τύπος διστήλου ἱστιοφόρου ἐμπορικοῦ πλοίου, τὸ ὅποῖον ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ διὰ πολεμικοὺς σκοποὺς.

7. Ἡ Μῆλος κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν ἀπετέλει ὀρμητήριον τῶν μαστιζόντων τὴν Μεσόγειον πειρατῶν καὶ ἰδιαιτέρως τῶν Γάλλων. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1822 ὁ ἀρμοστής Κ. Μεταξᾶς, εὐρὼν εἰς τὸν λιμένα τῆς νήσου τὸν Γάλλον ναύαρχον Δεριγνὸν μετὰ ναυτικῆς μοίρας, ἀνέλαβε τὰ τῆς διοικήσεως τῆς νήσου καὶ κατόντισε τὸν φόρον τῆς δεκάτης, ὅστις κατεβάλλετο ὑπὸ τῶν κατοίκων εἰς τοὺς Τούρκους.

8. Ρινὸ (Rigny) Ἑρρίκος - Δανιήλ, κόμης ντε—, Γάλλος ναύαρχος (1782 - 1835). Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1823 διεδέχθη τὸν προκάτοχόν του ἱππότην De Viella εἰς τὴν ἀρχηγίαν τῆς Γαλλικῆς Ναυτικῆς Μοίρας εἰς τὸ Αἶγαῖον (Station du Levant), ἡ ὁποία εἶχε τάξει σκοπὸν τὴν συστηματικὴν δίωξιν τῆς πειρατείας καὶ τὴν ἀνενόχλητον κίνησιν τῶν ἐμπορικῶν σκαφῶν (βλ. Τ ρ ύ φ. Κ ω ν σ τ α ν τ ι ν ῖ δ ο υ, Καράβια, Καπετάνιοι καὶ Συντροφοναῦται, 1800 - 1830, Ἀθήναι, 1954, σ. 468).

9. Βορειοδυτικὸς ἄνεμος.

10. Κοινὴ ὀνομασία τοῦ κέ λ η τ ο ς, λέμβου μακρᾶς καὶ ταχυτάτης, ἡ ὁποία ἀνήκεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κυβερνήτου τοῦ σκάφους.

11. Τὰ πλοῖα τὰ φέροντα τὴν σημαίαν τῶν Ἰονίων ὑπέκειντο εἰς τὸν νόμον τῆς οὐδετέρας ναυσιπλοΐας.

12. Ἀταύτιστον.
13. Μίστικον (γαλλ. *mistique*, ισπαν. *mistico*), ἱστιοφόρον σκάφος, τοῦ ὁποίου ἔκαμνον μεγίστην χρῆσιν οἱ Ἕλληνες καὶ ξένοι πειραταὶ εἰς τὴν Μεσόγειον.
14. Σκούνα (ἀγγλ. *schooner*) καὶ γολετόβρικον, τύπος ἱστιοφόρου μὲ ἡμιολικὸν ἱστίον.
15. Σύντροφος ἢ συντροφοναύτης ἐκαλεῖτο ἀρχικῶς ὁ ναύτης, ὁ ὁποῖος εἶχε ποσοστὰ εἰς τὰ κέρδη τοῦ πλοίου, βραδύτερον ὅμως περιέπεσεν εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἀπλοῦ ναύτου.
16. Ρεκούπερο (ἰταλ. *ricupero*) καὶ σῶστρα ἐκαλεῖτο ἡ εἰσπραττομένη ἀμοιβὴ διὰ τὴν διάσωσιν πλοίου.
17. Πρόξενον.
18. Τὸ χονδρότερον ναυτικὸν σχοινίον, ὁ κάλως.
19. Κοινὴ ὀνομασία τῆς νήσου Ἀστυπαλαΐας.
20. Ἐννοεῖ ἐνταῦθα τὴν νήσον Νίσυρον.
21. Ταχεῖα καὶ στενὴ λέμβος, πλέουσα μὲ λατίνια ἱστία.
22. Νηοπομπή.
23. Γαμπάρα, γαβάρα (ἰταλ. *gabarra*), τρίστηλον ἐμπορικὸν σκάφος.
24. Σοπράρω, προλαμβάνω τὸν ἄνεμον.
25. Διοικητής, κυβερνήτης.
26. Ἄλλη κοινὴ ὀνομασία τοῦ πλοίου μπόμπάρδα (*bombarda*), τὸ ὁποῖον ἦτο ὀλμοφόρον καὶ ἔκαμνε προσβολὰς ὄχυρῶν.
27. Ὁ ὀρθὸς τύπος σκαμπαβία. Πρόκειται διὰ μεγάλην ἄκατον, ἡ ὁποία ἐξετέλει διαφόρους ὑπηρεσίας καὶ ἐνίοτε ἐχρησίμευε καὶ διὰ πολεμικοὺς σκοποὺς. Ἐκαλεῖτο ἐπίσης καὶ «μονοκάνονον» διότι ἔφερεν ἓν μικρὸν κανόνιον.
28. Ἡ νήσος Κάρπαθος.
29. Μαῖστροτραμουντάνα, ὁ ἄνεμος ὁ πνέων μεταξὺ τραμουντάνας (*Borrah*) καὶ μαῖστρου (*Βορειοδυτικοῦ*).
30. Ἐννοεῖ ἴσως τὴν νήσον Τήλον.
31. Ἐσφαλμένη γραφὴ τῆς νήσου Τήλου;
32. Τουφεκισμοί.
33. Γραμβουσιανὴν (ἐκ τῆς Γραμβούσης).
34. Παλαμίζω, ἐπαλείφω τὴν καρίναν τοῦ πλοίου διὰ μείγματος στέατος, θεοῦ καὶ πίσεως, καλουμένου παλάμη.
35. Ἄλυσις ἢ συρματόσχοινον χρησιμεῦον διὰ τὴν στερέωσιν τοῦ προβόλου.
36. Σουατζίκι, Σιγατζίκι, παράλιος πολίχνη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κτισμένη ἐπὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως Τέω (βλ. Ἀναστ. Ὁρλάνδου, Ναυτικά ἤτοι ἱστορία τῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνα πεπραγμένων ὑπὸ τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, ιδίως δὲ τῶν Σπετσῶν, τόμ. Β', ἐν Ἀθήναις, 1869, σ. 384).
37. Κοινὴ ναυτικὴ ὀνομασία σημαίνουσα τὴν μεγίστην (κεραίαν) καὶ τὸ εἰς ταύτην προσηρτημένον ἱστίον.
38. Τουρκικὴ ὀνομασία τῆς κωμοπόλεως τῆς ἐπαρχίας Ξάνθης Γενιτσαΐας.
39. Ναπολιτάνικην, τῆς Νεαπόλεως.
40. Αὔστριακή.
41. Κέας.
42. Ἐλαφρὸς μαῖστρος.
43. Τὸ ἀκρωτήριο Σούνιον.
44. Νόμιμος λεία (ἐκ τοῦ ἰταλ. *bona presa*).